

تب فوتبال و شادیهای شورگرانه جوانان ایران !

آرش کمانگر

در تابستان ۲۰۰۲ قرار است مسابقات جهانی فوتبال (که هر چهار سال یکبار بوقوع می پیوندد) مشترکا در دو کشور ژاپن و کره برگزار شود . از هر قاره – به نسبت رشد و دامنه فوتبال در آنجا – تعدادی از کشورها پس از طی مسابقات مقدماتی درون – قاره ای ، بعنوان نماینده در این مسابقه بین المللی ورزشی شرکت میورزند . ژاپن و کره جنوبی از آنجا که میزبان این مسابقات هستند ، اتوماتیک وار حق شرکت در جام جهانی را دارند ، از اینرو نماینده گان قاره آسیا را کشورهای تشکلی خواهند داد که توانسته باشند در دور مقدماتی ، حریفانشان را شکست دهند . در حال حاضر تیمهای برتر آسیا در دو گروه عمده تقسیم شده اند . صدر نشین نهایی هر گروه مستقیما وارد جام جهانی خواهد شد ، اما تیم دوم گروه باید یکسری مسابقات دیگر را از جمله با نماینده قاره اقیانوسیه انجام دهد تا سرنوشت حضورش در جام مشخص گردد . تیم چین در گروه خودش بعنوان صدرنشین ، حضورش در جام جهانی محرز شده است ، اما درگروهی که تیم ملی کشورمان در آن بازی میکند ، رقابت اصلی بین ایران و عربستان میباشد . تیم عربستان در حال حاضر با یک بازی بیشتر صدرنشین است ، اما تیم ایران پس از پیروزی یک بر صفر در مقابل تیم تایلند در جمعه گذشته ، بدلیل اینکه یک بازی بیشتر از عربستان پیش رو دارد شانس آنرا خواهد داشت که در صورت پیروزی بر دو تیم عراق و بحرین ، بعنوان صدرنشین گروه ، مستقیما وارد جام جهانی شود ، در غیر اینصورت ، بعنوان دومین تیم باید به مصاف نماینده اقیانوسیه یعنی استرالیا برود ، یعنی همان سناریویی که چهار سال پیش رخ داد .

هم اکنون ورزش فوتبال در سراسر جهان – به استثنای امریکا و کانادا – محبوبترین و عمومی ترین ورزش محسوب میشود . این ورزش گروهی جذاب اما ، در دهه های اخیر روزبروز تجاری تر شده و سالانه میلیاردها دلار در آن جابجا میشود . در واقع بسیاری از باشگاههای ورزشی به بنگاههای عظیم سرمایه داری مبدل شده اند که از قبل استعداد و زحمت فوتبالیستها و نیز استقبال توده ای تماشاچیان ، میلیونها به جیب میزنند . در کشور ما نیز تب حرفه ای شدن از حدود یک دهه پیش سرعت گرفته و با حضور تعدادی از بازیکنان ایران در تیم های باشگاهی خارجی ، اوج تازه ای پیدا کرده است . به موازات این رقابت کاپیتالیستی ، ما شاهد شکل گیری نوعی « ناسیونالیسم ورزشی » هستیم که در جریان آن ، علاقه به این یا آن باشگاه و یا تیم ملی ، سبب پدیداری نوعی روحیه « فناتیسم ورزشی » میشود که فجایع هولناکی را بار آورده و بر اثر درگیری طرفداران دو تیم ، عده ای کشته و مجروح میگردند . درگیریهایی از این دست را ما بخصوص در اروپای غربی و مشخصا انگلستان شاهد بوده ایم که مسابقات باشگاهی بیش از هر کشوری در آنجا « کاپیتالیزه » شده است .

اما آنچه در ایران شاهدیم اساسا با « فناتیسم ورزشی » رایج در برخی کشورها متفاوت است . شورشها ، درگیریها و حرکات اعتراضی متعددی که معمولا پس از هر مسابقه مهم فوتبال در ایران رخ میدهد ، قبل از آنکه و بیش از آنکه محصول شادی از پیروزی و یا ناراحتی از شکست تیم باشد ، ناشی از یک اقدام سیاسی حساب شده است . مثلا همین جمعه گذشته وقتی تیم ایران در تهران با حضور ۸۰ هزار تماشاچی و در یک بازی دیدنی تیم تایلند را برد ، همزمان با پایتخت در چند شهر بزرگ ایران – از جمله رشت – راهپیمایی های متعددی رخ داد که در آن جوانان با سردادن شعارهای سیاسی به درگیری با مامورین انتظامی و حزب الهی پرداختند . ابعاد این درگیریها بحدی بود که خبرگزاری فرانسه و شبکه سی . ان . ان نیز آنرا گزارش نمودند .

اصولا در کشورهاییکه اختناق و سرکوب فاشیستی در آنها بیدادمیکنند ، وجود و یا ایجاد بهانه های لازم ، شرط شکل گیری و تداوم مبارزات محسوب میشود . یعنی در شرایطی که بطور عادی نمیتوان تجمع گسترده ای پیا داشت ، تجمعات و محمل های طبیعی نظیر مسابقات ورزشی این امکان را به مردم و جوانان میدهند که فرصت را غنیمت شمرده و به « انگیزه » شادی « علت » رنج و بدبختی شان را نشانه روند و به رژیم بفهمانند که قادر نخواهد بود آنها را به سکوت بکشاند و شعله مقاومت را در وجود شان خاموش کند . از طرفی دیگر حضور گسترده جوانان در این شورشها نشان میدهد که این نسل پر شور بیش از هر قشر دیگری نسبت به حال و آینده تیره وتار خود معترض است و دلیلی نمیبیند بخاطر علایق ورزشی ، به رژیم پاسدار جهل و جنایت و فلاکت ، آوانس دهد . از اینرو باید از تداوم تاکتیک تبدیل تجمعات ورزشی به حرکات اعتراضی سیاسی استقبال نمود و آنرا به اهرم توده ای نیرومندی جهت شکستن بخ اختناق تبدیل کرد ، منتهی جوانان و نیروهای پیشرو باید از طریق ایجاد « هسته های مقاومت » و برنامه ریزیهای لازم ، این جنبش های خودبخودی را حتی الامکان هدایت و متشکل نموده و آنها را به سوی هدفهایی روشن ، کانالیزه کنند .

۹ اکتبر ۲۰۰۱